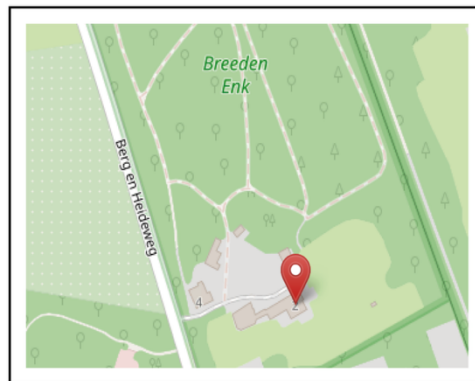

Oranjerie Breeden Enk
Berg en Heideweg 2
6881 PK Velp

Monumentgegevens

Monumentnummer 0000249
Inschrijving register 24 november 2008
Kadastrale aanduiding Velp E 604

Historie en ligging:

Deze bijzonder fraaie oranjerie, gelegen op een terrein aan de oostzijde van de Berg en Heideweg, werd waarschijnlijk in 1872 gebouwd in een eclectische stijl die vooral invloeden van het neoclassicisme vertoont. De oranjerie behoort tot het zogenaamde moestuintype en hoorde oorspronkelijk bij het huis Breeden Enk aan de Arnhemsestraatweg 254;256. Tegenwoordig is de oranjerie, die nu als woonruimte in gebruik is, middels een laag tussenlid verbonden met een naastgelegen van na de tweede Wereldoorlog daterende villa. De oranjerie en het woonhuis worden omgeven door een grote parkachtige tuin.

Plattegrond en opbouw:

De oranjerie heeft een nagenoeg rechthoekige plattegrond met aan de zuidzijde inspringende afgeronde hoeken. Aan de zuidzijde is het gebouw gepleisterd; de overige gevels zijn uitgevoerd in schoon metselwerk. Het pand heeft één bouwlaag onder een plat dak dat boven de voormalige stookruimte aan de noordzijde overgaat in een lessenaars dak. Het lessenaars dak heeft niet meer de oorspronkelijke pannen dakbedekking maar een bedekking die bestaat uit golfplaten. Geheel links bevindt zich in het laatstgenoemde dak een bakstenen schoorsteen. De voor- en zijgevels worden beëindigd door een hoofdgestel bestaande uit een geprofileerde architraaflijst, een vlak fries en een geprofileerde kroonlijst. De achtergevel wordt afgesloten door een mastgoot. De voorgevel van het pand heeft een hardstenen plint die in de zijgevels overgaat in een gepleisterde plint.

Voorgevel:

Deze op het zuiden gelegen gevel heeft een symmetrische indeling. De borstwering is voorzien van een blokbeploistering. In de middenas bevindt zich een dubbele 6-ruits deur waarboven zich een 2-ruits bovenlicht bevindt. Aan weerszijden van de deur bevinden zich twee 6-ruits ramen met 2-ruits bovenlichten. De bovenlichten zijn schuivend uitgevoerd. De lekdorpels zijn uitgevoerd in hardsteen. De raamstijlen die rusten op hardstenen neuten zijn gesneden en aan de bovenzijde voorzien van kapitelen. Voor de ramen en deuren zijn als zonwering lattenroosters aangebracht waarvan het onderste deel omhoog geklapt kan worden. De kwartronde ramen op de hoeken zijn grotendeels dichtgezet.

Linker zijgevel:

Geheel links bevindt zich een door een rollaag afgesloten venster met een 2-ruits raam. In het midden bevindt zich een door een segmentboogje afgesloten paneeldeur met 6 ruiten. Geheel rechts bevindt zich een op het 4-ruits bovenlicht na dichtgezet raam.

Achtergevel:

De achtergevel heeft twee door segmentboogjes afgesloten deuren met ieder 4 ruiten.

Rechter zijgevel:

De rechter zijgevel gaat deels schuil achter het tegen de gevel aangebouwde tussenlid. Boven het tussenlid bevindt zich nog een deel van een raam zoals zich dat ook in de linker zijgevel bevindt.

Interieur:

Het interieur is grotendeels nog intact en heeft o.a. nog een vloer die bestaat uit in een visgraatpatroon gemetselde klinkers.

Reden van plaatsing:

Het pand bezit stedenbouwkundigen waarde:

- als onderdeel van een historisch gegroeid stedenbouwkundig/landschappelijk gebied en als zodanig bepalend voor het zichtbaar houden van deze situatie. Het gebouw bezit bovendien een ensemblewaarde en situeringswaarde in samenhang met het pand Arnhemsestraatweg 254;256.

Het pand bezit architectuurhistorische waarde:

- omwille van de gaaf bewaarde hoofdvorm, de bijzondere detaillering en het materiaalgebruik.
- als der belangrijkste nog gaaf bewaard voorbeelden in de gemeente Rheden van een in eclectische stijl gebouwde 19de eeuwse orangerie. Opmerkelijk is het grotendeels gaaf bewaarde interieur.

Voldoet aan de basisnormen a en b alsmede aan de meerwaarden 1b, 1d, 2a, 2c en 2d. Op grond van bovenstaande voldoet het pand aan artikel 1, sub a, b en c van de gemeentelijke monumentenverordening.

Oranjerie Buitenplaats Breeden Enk - 2016

Foto: Theo van der Hoeven

© CC BY-NC-ND